

ZAMEK
KSIĄŻ

Historie zámku Książ

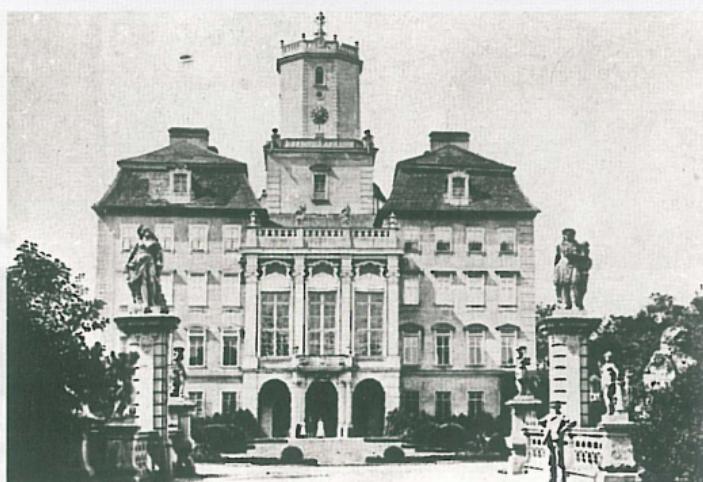
Zámek Książ je nejen jedním z nejkrásnějších polských zámků, ale hned po Malborku a Wawelu také třetím největším v Polsku. Původní obranná tvrz, kterou vystavěl ke konci 13. století kníže Bolko I. Surový z dynastie Piastovců, se časem změnila v knížecí sídlo. Zámek, přezdívaný „Klíč ke Slezsku“, měl ohromný strategický význam, jelikož chránil obchodní cesty ze Slezska do Čech. Zpočátku se na zámku Książ velmi často měnili majitelé. Teprve roku 1509 byly jak zámek, tak

okolní majetek, dány do zástavy Konrádovi von Hochberg. Roku 1605 získala rodina Hochbergů zámek do svého vlastnictví a udržela si jej po celá tři staletí. Hochbergové se v té době stali jedním z nejvlivnějších a nejbohatších pruských rodů. V 19. století rod navíc získal knížecí titul a díky sňatku Jana Jindřicha VI. s Annou Anhalt – Pless se rod Hochbergů stal vlastníky rozsáhlého majetku Pštinského knížectví v Horním Slezsku. Od té doby se majitelé zámku titulují knížata Hochberg von Pless.

Ve své předválečné historii se Książ dočkal dvou velkých přestaveb. První, tzv. barokní, probíhala na počátku 18. století za panování Konráda Ernsta Maximiliana. Tehdy vzniklo monumentální východní průčelí s hlavním vchodem, nádherná Maximiliánova síň a řada barokních salónů, jakož i vstupní budova s branou, kde se nacházela knihovna. Roku 1734 byl v parku postaven Letní pavilon, jenž byl v roce 1885 přestavěn na kaplovou hrobku rodiny Hochbergů. Vnitřek zdobí fresky, na nichž je vyobrazen zámek ze čtyř světových stran. V 18. a 19. století byly založeny zámecké terasy. Roku 1797 byla na kopci na druhé straně rokle postavena romantická zřícenina, tzv. Starý Książ, ve své době uznávaná turistická atrakce. V areálu starého zámku působil hostinec, muzeum, k dispozici zde byly také pohostinské pokoje.

Druhá přestavba zámku probíhala v letech 1909–1923. Tehdejší majitel, Jan Jindřich XV., toužil vytvořit ze zámku honosnou šlechtickou rezidenci. V této době nechal zámek rozšířit o severní a západní křídlo, k němuž byly dostavěny dvě

věže. Nepříznivé politické okolnosti (I. světová válka, hospodářská krize) a osobní problémy Hochbergů však neumožnily přestavbu dokončit a přispěly k finančnímu bankrotu rodiny. Hochbergové museli Książ opustit, jejich majetek přešel do nucené správy a v roce 1941 byl zkonfiskován ve prospěch Německé říše.

Během II. světové války upravovala polovojenská organizace Todt zámek na vojenské velitelství, důsledkem čehož byl Książ značně poškozen. Vybavení zámku bylo odvezeno. Věžnové z koncentračního tábora Gross-Rosen zde na dvou úrovních (15 a 50 m) razili ohromné tunely – jednalo se o část komplexu Riese (Obr), který vznikal v Sovích horách. Účel, k němuž měly tunely sloužit, je dodnes zastřelen tajemstvím. Předpokládá se, že zde měly vzniknout továrny na výrobu zbraní nebo chemické laboratoře a samotný zámek Książ že se přestavoval na jeden z Führerových stanů. Podzemí nacisté v posledních měsících války částečně zakryli. 8. 5. 1945 zámek obsadila Rudá armáda. I ona přispěla svým

dílem k jeho poničení, vyvezla mj. část sbírek zámecké knihovny. V poválečných letech zámek i nadále chátral. Teprve v 50. letech se péče o Książ ujal vojvodský konzervátor památek a v 70. letech byly zahájeny první rekonstrukční práce. Od roku 1991 spravuje zámek jménem obce Valbřich společnost s. r. o. Przedsiębiorstwo Zamek Książ w Wałbrzychu Sp. z o.o.

Poslední majitelé zámku

Jan Jindřich XI. (1833–1907) – je považován za nejvýznamnějšího představitele rodu. Jeho sociální reformy byly základem reformy sociální péče, kterou později zavedl říšský kancléř Otto von Bismarck. Kníže inicioval územní změny na svých pozemcích, tehdy stavěly se nové cesty, ve městech se zakládala kanalizace a otevíraly se nové školy.

Jan Jindřich XV. (1861–1938) – poslední majitel zámku, dědic ohromného jmění, jehož součástí mj. byly: zámky v Książu, ve Valbřichu a Pštině, 13 černouhelných dolů, elektrárny, koksovny, lázně Szczawno Zdrój, kamenolomy a pivovary v obci Tychy. Během jeho vlády proběhla poslední předválečná přestavba zámku Książ.

Kněžna Marie Tereza Olivie přezdívaná Daisy (1873–1943) – tato překrásná Angličanka se ve svých 18 letech provdala za Jana Jindřicha XV. Kněžna se věnovala dobročinnosti. Za I. světové války pracovala jako zdravotnice ve vlacích – lazaretech a v polních nemocnicích. Ještě nějaký čas po rozvodu a krátce poté, co hitlerovské orgány zkonfiskovali na Książi veškerý majetek,

žila nemocná Daisy na zámku. Zanedlouho však byla převezena do zámecké vily ve Valbřichu, kde 29. 6. 1943 umírá. Dodnes neznáme místo, kde je kněžna pochována.

Hosté zámku Książ

Císař Vilém II., car Mikuláš a jeho žena Alexandra, pruští králové Fridrich II. a Fridrich Vilém III., řecký král Konstantin I. s manželkou Sofií, nizozemská královna Vilemína a princezna Juliána, rakouský arcivévodové Karel František Josef a Albrecht, Winston Churchill, John Quincy Adams – pozdější prezident USA – a mnoho dalších.

Hrané filmy na zámku Książ, např.

Hrabina Coseł (Hraběnka Coselová, 1968), Trędowata (Malomocná, 1978), Strachy (Strachy, 1979), Kłusownik (Pytlák, 1980), Alchemik (Alchymista, 1988), Biała Wizytówka (Bílá vizitka, 1986), Tajemnica Twierdzy Szyfrów (Tajemství šifrovací věže, 2006).

■ PROHLÍDKA ZÁMKU KSIĄŻ

- Děti do 4 let – bezplatný vstup
- Slevy poskytujeme dětem, žákům a studentům do 26 let, důchodcům a invalidním důchodcům
- Cena vstupenky zahrnuje vstup na terasy (terasy jsou zavřené na podzim a v zimě)
- Informujeme o možnosti omezení prohlídek nebo změny prohlídkových tras z důvodu konání konference či jiných příležitostních akcí v zámeckých síních.
- Čekací doba na průvodce: 30-60 minut.
(týká se individuálních návštěvníků)
- Během prohlídky s průvodcem je možné vyjít na věž (nutné dokoupit vstupenku)
- Informace a oznámení pro organizované skupiny

tel. (+48) 74 66 43 834
fax. (+48) 74 66 43 862
e-mail: zwiedzanie@ksiaz.walbrzych.pl
www.ksiaz.walbrzych.pl

OTEVÍRACÍ DOBA POKLADNY

duben - září

pondělí - pátek:

- pokladna je otevřená 10.00 - 17.00 hod.

sobota - neděle:

- pokladna je otevřená 10.00 - 18.00 hod.

říjen - březen

pondělí:

- zavřeno pro veřejnost

úterý - pátek:

- pokladna je otevřená 10.00 - 15.00 hod.

sobota - neděle:

- pokladna je otevřená 10.00 - 16.00 hod.

HOTEL KSIAŻ

tel. (+48) 74 66 43 890, fax (+48) 74 66 43 892
e-mail: hotel@ksiaz.walbrzych.pl

TURISTICKÉ INFORMACE

V nejbližším okolí doporučujeme navštívit:

Hrad Starý Książ (dnes zřícenina)

Státní hřebčinec (Państwowe Stado Ogierów)

ul. Jeździecka 3, 58-306 Wałbrzych, tel. (+48) 74 840 58 60

**Palmový skleník v Lubiechowě
(Palmiarnia w Lubiechowie)**

ul. Wrocławska 158, 58-306 Wałbrzych, tel. (+48) 74 840 08 80

Książańským parkem

se vine řada pěšiniek, nachází se zde také turistické a cyklistické stezky.

